

Vaan

Bondsdag te Putten.

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Tevreden de loopbaan lopen blz. 11
- De volharding der heiligen blz. 10
- Alleen Gods Woord blz. 15
- Foto-impresie Bondsdag blz. 20

Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Nadenken over suggesties

Tijdens de vergadering van ons hoofdbestuur op vrijdag 19 oktober is een eerste bespreking geweest van de verslagen van de ontmoetingen met de besturen van onze mannenverenigingen. Het levert zoveel bespreekpunten op dat we er meerdere vergaderingen voor nodig hebben om het door te nemen. Dankbaar zijn we voor uw meedenken. Een klein begin is dat we in dit nummer een verslag plaatsen van een gehouden mannenthemadag. Zo krijgen we een indruk van een dag die door de themadagencommissie georganiseerd wordt. Binnenkort wordt een artikel opgenomen van een doorstart van een mannenvereniging in den lande. We houden u op de hoogte.

Terugblik bondsdag

We zien terug op een goede bondsdag op zaterdag 27 oktober rond het thema: Dordt: Leeregels-Leefregels. Mijn openingswoord hield ik vanuit Johannes 15: 16. Prof. W.H.Th. Moehn sprak over de wedergeboorte als 'een ondoordringbaar mysterie'. Bij de wedergeboorte raakt God de mens in zijn diepste kern aan en zet hem op een nieuw spoor, waarop hij uit zichzelf nooit zou komen. Er werd een belangrijke lijn getrokken naar de doop als 'bad van de wedergeboorte'.

Ds. A.J. Mensink vroeg aandacht voor de volharding. Hij zette zijn lezing in met de concrete vraag van belijdeniscatechisanten: Houden we het straks wel vol? We worden getroost met de belijdenis dat de Heere het werk dat Hij begint, voleindigt. Dat ontnemt ons niet onze verantwoordelijkheid om met een oprecht voornemen van het hart dicht bij de Heere blijven. Mooi was het slot van de lezing: 'Ik geloof niet in de volharding der heiligen. Ik geloof in de Gód van de volharding. Die de Alfa en de Omega is van heel onze zaligheid'. Boekjes met de lezingen zijn nog te bestellen op het bondsbureau.

• De kopij voor het december-nummer moet vóór 20 november bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• *in dit nummer*

Van de voorzitter.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.....	5
Bijbelstudie n.t.....	8
'Onder een vergrootglas'	11
Dordtse Leerregels	13
Alleen Gods Woord.....	15
Organisatienieuws.....	17
Overlijdensberichten.....	18
Foto-impresie Bondsdag.....	20

Adres administratie:

Hervormd Bonds bureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699

Email: bonds bureau@filtnet.nl

Bankrek.nr. NL08RABO0377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Openingstijden Hervormd Bonds bureau:

Maandag t/m donderdag van 8.30-11.30 uur.

Vrijdag gesloten.

Verkozen tot eeuwig behoud en tot dienst

Niet u hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u ertoe bestemd dat u zou heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht zou blijven, opdat wat u ook maar van de Vader vraagt in Mijn Naam, Hij u dat geeft (Johannes 15: 16)

De uitverkiezing kan gemakkelijk misverstaan worden. Het kan gezien worden als een lot uit de loterij. Er zijn duizenden loten, maar er kan er maar één getrokken worden voor de hoofdprijs. God pikt er hier en daar iemand uit. Het zullen er niet zoveel zijn. Als je erbij hoort heb je geluk gehad en als je er niet bij hoort heb je pech gehad. Helaas is deze karikatuur ontstaan door een eenzijdige manier van preken. Het mag ons alert maken: hoe spreken wij over de Heere?

Niet iets maar Iemand

Er kan gesproken worden over de uitverkiezing als een zaak, als iets. Beter is om te spreken over Iemand, over de verkiezende God. De verkiezende God is de liefhebbende God. De inzet van de Dordtse Leerregels is daarom bijzonder. De Heere laat het Evangelie verkondigen aan alle mensen met bevel van geloof bekering. Wanneer Jezus over de verkiezing spreekt, is het niet om ons te laten twijfelen, maar om zekerheid te geven.

Er niet mee beginnen, maar eindigen

Een belangrijke les is dat we nooit moeten beginnen met de uitverkiezing. Je moet

beginnen waar Jezus begon. Hij begon met de oproep: 'Bekeer u want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen' (Matth.4:17). In Zijn uitnodiging was Hij ruim. Niemand sloot Hij bij voorbaat uit.

Aan het begin van Zijn openbare optreden heeft Jezus de discipelen geroepen. Hij zei tegen hen: 'Volg Mij', en zij volgden Hem. Zij lieten alles achter. Voordat Jezus van hen heengaat, vertroost Hij hen door hen te wijzen op Zijn verkiezende liefde. Hij zegt: 'Niet u hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren'.

Troost

Het is een troost dat Jezus zegt dat het niet onze keuze is, maar Zijn keuze. Later zegt Paulus er nog iets bij in Efeze 1: 3, een tekst die meerdere keren in de Dordtse Leerregels wordt geciteerd: 'Hij heeft ons in Hem uitverkoren voor de grondlegging van de wereld'.

Als het van de discipelen afhankelijk zou zijn, zou niemand van hen zalig worden. Zojuist gaven ze er blijk van hoe weinig ze van Jezus begrepen. Ze wilden elkaar de voeten niet wassen. Straks zullen ze allen Jezus verlaten als Hij gearresteerd wordt in de Hof

van Gethsémané. Is het met ons anders? Als het aan ons zou liggen, zouden we allen de Heere loslaten. We hebben toch een vrije wil, zo wordt er gesteld. De werkelijkheid is dat we uit onszelf alleen het kwaad willen. Zelfs na ontvangen genade zijn we ertoe geneigd om de Heere los te laten.

De Heere verkiest ons niet omdat Hij weet dat we gaan geloven, maar opdat we gaan geloven. Als het van onze inbreng afhankelijk was, zouden we nooit zeker van Gods heil kunnen zijn. Omdat het Gods keuze is, is het heil vast.

Als je niet gelooft

Hoe is het als je weigert om achter Jezus aan te gaan? Is het dan omdat je niet verkozen bent? Die vraag is vanuit een vorm van logisch denken te begrijpen. Toch horen we dat niet in de Schrift. Telkens horen we dat je verloren gaat door eigen schuld. Met tranen in de ogen zegt Jezus: 'Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels, maar u hebt niet gewild' (Matth. 23: 37).

Verkiezing tot dienst

Er is een aspect van de verkiezing dat niet onderbelicht mag blijven. De verkiezing is niet alleen een verkiezing tot eeuwig behoud, maar ook tot dienst. Het zou egoïstisch zijn om het heil voor onszelf te bewaren. Jezus zegt: 'En Ik heb u ertoe bestemd dat u zou heengaan en vrucht dragen'.

Het is goed om in de binnenkamer Gods verborgen omgang te beoefenen. Heerlijk is het om 's zondags in de kerk te zijn. Het heil mogen we echter niet alleen voor onszelf genieten. We horen dat we heen zullen gaan. Jezus verkiest, maar niet opdat we ons afzon-

deren. Hij stuurt ons de wereld in. Het zal niet altijd gemakkelijk zijn. De wereld zal je haten (vers 18,19). Maar ga heen.

Vrucht dragen

Ga heen met een doel, namelijk om vrucht te dragen. Jezus grijpt terug op het beeld van de wijnstok en het dragen van vrucht. Om welke vrucht gaat het? Vele vruchten zouden we kunnen noemen. Jezus noemt vooral de liefde. Onze tekst wordt omsloten door de vermaning tot liefde. In vers 12: 'Dit is mijn gebod: dat u elkaar liefhebt zoals Ik u liefgehad heb'. En vers 17: 'Dit gebied Ik u dat u elkaar liefhebt'.

Kennen wij deze liefde in ons leven? Uit de vrucht zal blijken dat wij bij de Heere Jezus behoren. Het is in strijd met elkaar als je zegt dat je Jezus volgt en intussen in haat en nijd met de ander leeft. Het is ontierend voor de Heere en het berokkent jezelf schade. Zegt de Heere het niet: 'Aan hun vruchten zult u hen herkennen' (Matth. 7:16).

Laten we eerlijk belijden dat er in ons leven vanuit onszelf geen vruchten zijn. De Heere zegt echter: 'Door Mij is bij u vrucht te vinden' (Hosea 14:9b). De Heere zorgt door Zijn Heilige Geest ervoor dat er vruchten groeien in ons leven (Gal. 5:22).

Anderen voor Jezus winnen

De vruchten hebben niet alleen betekenis voor jezelf maar ook voor anderen. De gelovigen mogen als ranken zich uitbreiden over de gehele wereld. De opdracht 'ga uit' is een opdracht om anderen te winnen voor Christus. In woord en levenswandel.

De Heere is zo goed dat Hij de vrucht zelfs noemt 'uw vrucht'. Dat doet Hij niet om ons hoogmoedig te maken. Er is namelijk niets van ons bij. Hij schrijft aan de gelovigen

toe wat alleen maar aan Hem toekomt. Zo stimuleert Hij ons om te volharden in het geloof.

De vrucht blijft

Kan ik er wel bij blijven? Als er beproeving komt of verdrukking? De Heere verzekert dat de vrucht zal blijven. Hij onderhoudt Zijn werk. Dat gaat niet buiten ons om.

Jezus zegt: 'opdat, wat u ook maar van de Vader vraagt in Mijn Naam Hij u dat geeft'. De Heere geeft niet alles wat we vragen, maar Zijn liefde onthoudt Hij ons niet. De Heere snoeit om meer vruchten te laten groeien. We hopen dat u vanuit de verkiezende liefde van God vruchtbaar mag zijn op de mannenvereniging en in de gemeente, waartoe u behoort.

Ds. J.M. Molenaar

• *Bijbelstudie o.t.*

God de Rechter

Psalm 137

Het gebeurde in januari 1996. Elie Wiesel sprak bij de herdenking van de bevrijding van het vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau. Hij bracht de zaak van vermoorde joodse kinderen voor het aangezicht van God. Hij bad: 'God van vergeving, vergeef niet degenen die op deze plaats joodse kinderen doodden. Herinner U de nachtelijke optochten van al die kinderen, zo bang, zo mooi... God van ontferming, ontferm U niet over degenen die geen mededogen kenden met joodse kinderen'. Het is een gebed dat te denken geeft. Mag je dit bidden? In deze Bijbelstudie moeten wij een heftige thematiek aansnijden. In deze Bijbelstudie krijgen we de zaken niet rond. Dat kan ook niet, want het gaat over het kwaad in de meest donkere vorm.

Algemeen

De schrijver van Psalm 137 is ons niet bekend. In bepaalde handschriften van de Septuaginta - de Griekse vertaling van het Oude

Testament - wordt Jeremia genoemd. Het is een gedachte die te denken geeft. Jeremia is immers de man die indringend spreekt tegen Edom en Babylon (Jeremia 49-50). Dit lied kan met recht een klaaglied genoemd worden. In dit lied worden de vernederingen en pijnlijke herinneringen aan de wegvoering in 586 voor Christus verwerkt. Jeruzalem is verwoest, de tempel ligt aan puin (2 Koningen 25). In drie woorden zou ik deze Psalm willen uitleggen: spot (vers 1-4), pijn (vers 5-6) en wraak (vers 7-9).

Spot (vers 1-4)

De ballingen zitten aan de rivieren van Babel. De overvloed van water in de rivieren van Babel worden zeker in die tijd als een zegen beschouwd. De Psalmist kan het echter niet. Uit zijn ogen komen stromen van water. Hij denkt aan Sion. In dat woord 'Sion' klinkt een hele lading mee. Sion staat voor de plaats waar God bij Zijn volk woonde (Psalm 2:6). Uitgerekend dat

maakt de dichter zo verdrietig. Met name de muziek die er klonk, maakt hem zo verdrietig. De harpen worden daarom aan takken van de bomen gehangen. Juist de liederen van Sion staan immers haaks op dat wat ze doormaken. Waar is de God van Sion? Waar blijkt Zijn macht? Spottend wordt aan de Israëlieten door de Babyloniërs gevraagd om nog eens een lied te zingen van Sion. Terwijl ze heel goed weten dat de Israëlieten het niet meer kunnen zingen. De tranen zitten namelijk hoog. De blijdschap is weg.

Pijn (vers 5-6)

In de verzen die volgen gaat de Psalmist van de wij- vorm over in de ik- vorm. De diepe pijn en het diepe verlangen worden met een sterke innigheid verwoord. Opvallend genoeg geeft de Psalmist in deze verzen geen antwoord op de spot van de Babylonische bewakers. Hij spreekt Jeruzalem aan als een stad waar je letterlijk ‘u’ tegen zegt. ‘Als ik u vergeet, Jeruzalem, laat dan mijn rechterhand zichzelf vergeten’. Dat vergeten van de rechterhand doet denken aan een Hebreeuws woordspel tussen ‘vergeten’ en ‘verlamd zijn’. Iets van: als ik u niet meer bezingen mag, als ik mijn handen niet meer gebruiken mag om een lied te spelen op de harp, dan mag die hand evengoed verlamd raken. Deze uitleg valt helemaal op zijn plaats als we vers 7 lezen. Ook de tong heeft eigenlijk geen functie meer als de dichter Jeruzalem vergeet. Zijn tong heeft immers de taak om Jeruzalem te verheffen als een stad waar hij de grootste blijdschap ervaren heeft en ervaren zal. Daar woonde God bij Zijn volk. Daar gaat ook nu het hart van de Psalmist naar uit.

Wraak (vers 7-9)

De pijn wordt vervolgens omgevormd tot een

heftig gebed om recht. Veelzeggend begint deze laatste strofe met de Naam. De dichter die aan Sion denkt, vraagt aan de HEERE om te denken aan de Edomieten. Op de dag dat Jeruzalem viel waren zij immers de aanmoedigende partij. Ze hielpen mee met plunderen en hielden lafhartig degenen die wilde vluchten tegen (Obadja 11-14). Het gebed loopt over in een persoonlijke aanspraak van Babel. De dochter van Babel zal verwoest worden. Haar misdaad zal worden vergolden. Deze vergelding is al aangekondigd door Jeremia (Jeremia 50: 29 en 51: 6). Deze vergelding is voorgeschreven door de Heere zelf: ‘Oog voor oog, tand voor tand (Exodus 21: 24-25/Leviticus 24: 20/Deuteronomium 19: 21). Het zalig noemen van hen die de misdaad van Babel vergelden en de kinderen van Babel grijpen en tegen de rotsen verpletteren zal, is zeer uitzonderlijk in de Bijbel. In bijna alle psalmen waar het woord ‘welzalig’ klinkt wordt het verbonden aan vroomheid en godsvrucht. Hier is het anders. Vooral vers 9 roept de nodige vragen op. Voordat wij onze vragen stellen bij deze tekst dienen we op te merken dat deze woorden te verbinden zijn met de profetie uit Jesaja 13: 16.

Wraakpsalm?

Alleen hoe lezen we deze woorden? Kerkvaders als Origenes kiezen voor een geestelijke uitleg van de tekst. De rots is Christus (zie ook 1 Korinthe 10). De kleintjes van Babel zijn verwarrende gedachten over het kwade die opkomen in de ziel en nog niet volgroeid zijn. Zalig is de mens die deze verwarrende gedachten zo weet te beheersen, dat hij ze meteen verplettert tegen de Rots Christus. Zou er ook een andere uitleg mogelijk zijn? Er zijn immers meerdere wraakgebeden te lezen in de Psalmen (bijvoorbeeld Psalm 12,

44, 58, 83/ 109). Ik zou een aantal leesleutels willen meegeven bij deze en soortgelijke teksten:

- De Bijbel is juist een anti- geweldsboek. Koningen worden niet geprezen om het geweld dat ze gebruiken. David mocht bijvoorbeeld de tempel niet herbouwen, maar de koning van de vrede, Salomo, zou dat gaan doen.
- God is een God van recht en gerechtigheid. Wij geloven dat God zal oordelen over het kwaad en onrecht in deze wereld. Daders hebben geen eeuwige voorsprong op de slachtoffers.
- Het is zaak dat wij Christus als Redder leren kennen, zodat wij Hem straks als de Rechter van de aarde kunnen ontmoeten.
- Niet alle geweld is verboden. Er is immers geoorloofd geweld dat zich tegen het kwaad moet keren (Romeinen 13: 1-7).
- Speel het Oude Testament niet uit tegen het Nieuwe Testament (Vergelijk bijvoorbeeld Psalm 137 met Openbaring 18).
- Lees wraakgebeden vanuit het perspectief van slachtoffers.

Juist bij dit laatste zou ik nog de vinger willen leggen. Prof. dr. A. van de Beek heeft in zijn boek 'God doet recht', een lezenswaardige uitleg gegeven bij het laatste vers van Psalm 137. Hij zegt daarbij: 'Deze psalm roept haast vanzelfsprekend weerzin op. Voor mij kwam deze psalm in een ander daglicht te staan toen ik een moeder uit Srebrenica sprak. Zij vertelde van een soldaat van Mladic die de rij van vrouwen langsliep. Hij kwam langs een moeder met haar kind in de armen. Hij sneed de keel van dat kindje, dat in de armen van de moeder lag, door. Mag je dan een keer zeggen: 'Zalig is hij die

jouw kinderen zal verpletteren tegen de rots?' Moet je dat dan niet zeggen? Moeten dan de Mladicen en Stalins en Hitlers beschermd worden tegen het gericht van God? (...) Psalm 137 is niet een psalm *uit* barbaarse tijden. Psalm 137 is een psalm *voor* barbaarse tijden - zoals onze tijd. Het is een psalm die roept om gerechtigheid en een gebed van een gemeente die gelooft dat God een Wreker is Die het recht der armen, der verdrukten gelden doen'.

Gespreksvragen

1. Wat heeft u bij de bestudering van Psalm 137 vooral geleerd?
2. Lees Psalm 48 naast Psalm 137.
 - a. Wat bezingt Psalm 48 over Sion?
 - b. Waarom is het daarom onmogelijk voor de dichter van Psalm 137 om een Sionslied te zingen?
3. 'Psalm 137 vers 8 moet je lezen vanuit het perspectief van slachtoffers'.
 - a. Leg eens uit wat daarmee bedoeld wordt?
 - b. Heeft de bede om recht in deze wereld een plaats in uw gebeden? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe komt het dat u dit vergeet?
 - c. Geef eens Bijbelwoorden aan elkaar door waarin de bede om recht klinkt.
4. Verschillende kerkvaders kiezen voor een geestelijke uitleg van de tekst.
 - a. Wat bedoelen we daarmee?
 - b. Wanneer het gaat om zondedoding in uw eigen leven, wat spreekt in deze uitleg dan aan?
5. Lees naast Psalm 137 - vraag en antwoord 52 uit de Heidelbergse Catechismus.
 - a. Zou je Psalm 137 nog kunnen bidden? Zo ja, hoe dan?
 - b. Hoe kan de ondergang van Gods vijanden ons troosten, zoals vraag en antwoord 52 zegt?

6. Stelling: 'Als God niet kwaad zou zijn over onrecht en bedrog, als Hij geen einde zou maken aan geweld, zou Hij onze aanbids-

ding niet waard zijn' (Miroslav Volf).

- Leg deze uitspraak eens uit.
- Wat vindt u van deze uitspraak?

Ds. A.C. de Kruijf

• *Bijbelstudie n.t.*

Tevreden de loopbaan lopen

1 *Timotheüs 6 : 2b–21*

Achter de dwaalleer

Voor dat hij zijn brief besluit, komt Paulus nog een keer terug op de dwaalleer die in Efeze voor problemen zorgde. Hij bindt Timotheüs op het hart tegenover de dwalingen 'deze dingen' te onderwijzen (vers 2b).¹ Die aanduiding 'deze dingen' komt zeven keer terug in de brief (3:14; 4:6,11,15; 5:7,21; 6:2 (in het Grieks is de verwoording alle zeven keer hetzelfde; in de vertaling zijn er kleine verschillen). Paulus refereert hiermee aan de voorschriften die hij Timotheüs geeft, steeds in een uitspraak die Timotheüs op het hart bindt het geschrevene ter harte te nemen: dit schrijf ik, zodat je weet hoe men zich gedragen moet (3:14-15); hier moet je je aan houden (4:15; 5:21); dit moet je de gemeente bevelen (4:6,11; 5:7; 6:2). Zo moet Timotheus tegenwicht geven aan de mensen die met een andere leer de gemeente bedreigen. De apostel gaat nu wat dieper in op de drijfveren van de dwaalleraars. Als er wordt afge- weken van 'de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus', dan is er meer aan de hand dan een verschil van inzicht ten aanzien van de

dingen van het geloof (vers 3-5). Wie Gods Woord ter zijde schuift voor zijn eigen gedachtenkronkels is 'verwaand' en 'weet niets'. Paulus legt ook de vinger bij 'een ziekelijke neiging tot twistvragen en woordenstrijd', die alleen maar verkeerde vrucht voortbrengt. Achter de dwaling treft hij uiteindelijk een zeer kwalijke drijfveer aan: hebzucht gekoppeld aan de gedachte dat de godsvrucht een bron van geldelijk gewin kan zijn. Blijkbaar maakten de dwaalleraars gebruik van het feit dat er in die dagen voor een leraar met een mooi filosofisch of geestelijk verhaal een goede boterham te verdienen was. Mensen waren namelijk bereid flink in de buidel te tasten voor een goed klinkende boodschap. Geestelijk onderwijs kon zo makkelijk verworden tot een lucratief handeltje. Van Godswege heeft de apostel hier maar één ding over te zeggen: 'Wend u af van dit soort mensen'.

Het gevaar van de hang naar rijkdom

Tegelijk is hiermee voor een christen niet alles gezegd. Je hoeft namelijk geen dwaalleraar te zijn om in de greep van de hebzucht te geraken. Paulus waarschuwt daarom krachtig: 'wie rijk willen worden, vallen in verzoeking en in een strik en in veel dwaze en schadelijke begeerten, die de mens doen wegzinken in

¹ Het tweede deel van vers 2 hoort waarschijnlijk bij dit gedeelte en niet bij het voorafgaande, zoals al aangegeven in de vorige Bijbelstudie.

verderf en ondergang' (vers 9). Let wel, het gaat om mensen die verlangen naar rijkdom. Ze hebben die rijkdom misschien niet, maar ze willen die in ieder geval wel graag. Die mensen moeten één ding weten: wie deze begeerte heeft, valt in verzoeking en in een strik. Zo kóm je terecht in dwaze en schadelijke begeerten, die niet maar een klein beetje kwaad kunnen, maar tot de ondergang leiden. Met andere woorden: het verlangen naar rijkdom is levensgevaarlijk. *'Want', zo staat erbij, 'geldzucht is een wortel van alle kwaad'* (vers 10). Je kunt ook vertalen: *'geldzucht is de wortel van alle soorten kwaad'*. Het punt is in ieder geval duidelijk: geldzucht brengt alle mogelijke soorten van kwaad voort en brengt een mens in de greep van dwaze begeerten die hem naar de ondergang voeren. Het doet denken aan de waarschuwing van de Heiland: *'Het is gemakkelijker dat een kameel door het oog van een naald gaat, dan dat een rijke het Koninkrijk van God binnengaat'* (Mattheüs 19:24).

Godsvrucht brengt inderdaad grote winst, *geestelijke winst* (vers 6). Dat gaat gepaard met *'tevredenheid'*. Schatten op aarde verzamelen is dwaasheid, want we kunnen niets meenemen (vers 7). Als in de basisbehoeften van ons leven (*'voedsel en kleding'*) wordt voorzien, zullen we daarmee – als het goed is – tevreden zijn.

De wedstrijd van het geloof

Sommigen zijn door geldzucht afgedwaald, met alle gevolgen van dien (vers 10). Timotheüs moet daarom, als *'mens die God toebehoort'* (letterlijk: 'mens van God'), er alles aan doen om dat dodelijke spoor te vermijden. Om dit te onderstrepen gebruikt Paulus, net als in 4:7-8, de sport als beeld. *'Strijd de goede strijd van het geloof'* (vers 12) doet ons waarschijnlijk in eerste instantie denken aan

het vechten van een soldaat. In 1:18 gebruikte Paulus eerder inderdaad dat beeld. Hier echter geeft het woord in de grondtekst aan dat Paulus doelt op een sportwedstrijd (vergelijk ook 2 Timotheüs 4:7-8). Je zou daarom ook kunnen vertalen: *'speel/volbreng de wedstrijd van het geloof'*. Timotheüs mag in het geloof niet achterover leunen. Hij moet grijpen naar het eeuwige leven. Alle nadruk ligt hier op de 'nog-niet'-kant van het geloof. Wie leeft uit Gods genade mag weten dat niets of niemand hem kan scheiden van de liefde van God in Christus (Romeinen 8:38-39). Tegelijk ben je op deze aarde dan nog niet in de hemelse heerlijkheid. Er is nog het struikelen, het kleingeloof, het terugvallen en tekortschieten. Daarom is geloven hier beneden altijd nog 'jagen naar': met hernieuwde moed en hernieuwd vuur de loopbaan van het geloof voortzetten. Vergelijk Paulus' woorden uit Filippenzen 3:12: *'Niet dat ik het al verkregen heb of al volmaakt ben, maar ik jaag ernaar om het ook te grijpen. Daartoe ben ik ook door Christus Jezus gegrepen'*.

We lezen in vers 12 dat Timotheüs eens voor vele getuigen *'de goede belijdenis'* heeft afgelegd. Dit zou geweest kunnen zijn bij zijn bevestiging in het ambt, zoals wij het tegenwoordig zouden noemen (vgl. 4:14). Misschien ook is het geweest bij zijn doop (Timotheüs was als volwassene christen geworden). In ieder geval heeft Timotheüs eens in het openbaar zijn geloof beleden. Geloven is immers niet alleen een persoonlijk iets, maar ook iets dat wordt gedeeld in de gemeente.

Hoe rijk te zijn

Alvorens zijn brief te beëindigen, komt de apostel nog een keer terug op het onderwerp

rijkdom. Verlangen naar rijkdom is levensgevaarlijk, heeft hij al gezegd. Wat moet er nu echter gebeuren als een christen toch rijk is? Paulus geeft drie handvatten om op de juiste manier met rijkdom om te gaan (vers 17-18). Allereerst moet de valkuil van hoogmoed vermeden worden. Als je rijke ouders had, als je zakelijk succes mocht hebben of als je bepaalde gaven bleek te hebben die een glanzende carrière mogelijk maakten, dan is dat niet je eigen verdienste. Het is een onverdiend geschenk van de Heere. Er is dan ook geen enkele reden om je meer of beter te voelen. Ook hierin geldt de vermanende vraag van 1 Korinthe 4:7: *'wat hebt u dat u niet hebt ontvangen?'*

Paulus wijst vervolgens op nog een valkuil: als je rijk bent, is het gevaar groot dat je op je rijkdom gaat vertrouwen. Dat moet je als rijke voorkomen. Rijkdom is onzeker. Vastheid is er maar bij Eén te vinden: de levende God.

Naast de twee waarschuwingen geeft de apostel van Godswege ook nog een opdracht mee voor de rijken, namelijk om goed te doen en vrijgevig te zijn. Wie veel heeft gekregen, kan en moet veel uitdelen. Vgl. hierbij onder andere 1 Johannes 3:17.

Onderwijl wijst Paulus er ook nog even op dat, ondanks alle schaduwkanten van de rijkdom, blijft staan dat God *'ons alle dingen in rijke mate verschaft om ervan te genieten'* (vers 17b).

Bewaar het pand

Paulus gaat nu echt afronden. Hij spoort zijn geestelijke zoon nog een laatste keer aan. Er is hem een 'pand' toevertrouwd. Hij heeft de schat van het Evangelie gekregen: van de Bijbelse leer. Daarover moet hij waken. Het goud van Gods Openbaring mag niet vervuild

raken door zogenaamde kennis, met alle *'onheilige, inhoudsloze praat en tegenstellingen'* die dat met zich meebrengt. Dan kan Timotheüs de loopbaan volbrengen, tevreden met dat wat de Heere hem schenkt.

Gespreksvragen:

1. Komt het in onze dagen nog voor dat er een handeltje wordt gemaakt van een mooi klinkend filosofisch of godsdienstig verhaal?
2. Hoe zouden we kunnen leren om tevreden te zijn als alleen maar in onze eerste levensbehoefte is voorzien (vers 8)? Wat zijn daarbij hinderpalen?
3. Overal in de maatschappij zie je de gevolgen van geldzucht. Kunnen we het ook in de praktijk van het christelijk leven aanwijzen, dat geldzucht een wortel is van alle (soorten) kwaad? En dat het er toe leidt dat je met vele smarten doorstoken wordt (vers 10)?
4. Hoe jaag je gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid na (vers 11)?
5. Vroeger deden mensen nog al eens 'automatisch' belijdenis van het geloof, simpelweg omdat ze er de leeftijd voor hadden of omdat er misschien trouwplannen waren. Wordt het doen van belijdenis nu misschien te makkelijk uitgesteld? Wanneer ben je daar klaar voor? Kun je een gezond geestelijk leven hebben en toch nooit openbare geloofsbelijdenis doen? Waarom wel/niet?
6. We zijn als Nederlanders rijk, gezien op wereldschaal. De oproep van vers 19 om vrijgevig te zijn en bereid om samen te delen komt dus ook tot ons. Wanneer ben je nu vrijgevig genoeg? Is daar iets van te zeggen? Leggen we die vraag te makkelijk naast ons neer?

Overmachtige ontferming

De ruige taal kwijtgeraakt

In het septembernummer nam ik u mee naar de Areopagus om te luisteren naar de stem van Paulus. Ook nu wil ik met u luisteren naar een stem van de Areopagus, niet die heuvel dichtbij Athene, maar vanuit Amersfoort. Areopagus is namelijk ook een onderdeel van de IZB in Amersfoort en richt zich onder meer op de inhoudelijke verdieping van de prediking. Eén van de studieiders van dát Areopagus is dr. Kees van Ekris, hervormd predikant te Zeist. Hij promoveerde afgelopen zomer op het onderwerp 'profetie'. Op de site van Areopagus is een interview met hem geplaatst – naar mijn besef onthullend en indringend. Het interview staat in het brede verband van het profetisch doorzien van de huidige tijd met zijn diepe geestelijke malaise die ook de kerk intens aangaat en waar de kerk geen of weinig oog voor heeft. Of simpelweg aan voorbijgaat. Zonder volledig te willen zijn, geef ik hierbij enkele inzichten door die mij raakten. Iedere lezer moet voor zichzelf maar bezien in hoeverre het aangehaalde hem of haar treft.

Profetie contra bevestiging

Nogal wat kerkmensen zijn zelfgenoegzaam en willen (positief) bevestigd worden in hun geloof en gevoel. Menige preek is daarmee in lijn. Er wordt in mooie en fijne woorden over het geloof gesproken. De prediker doet zijn best om niemand tegen de haren in te strijken, want je wilt iedereen aan boord houden. Kort samengevat komt het hierop

neer: je bent een parel in Gods hand. Maar wie zo denkt, kan zichzelf moeilijk meer als zondaar zien. Als het dan toch gebeurt dat iemand in de gemeente een scheve schaats rijdt, zijn andere gemeenteleden stomverbaasd. Want dat hoort toch niet bij discipelschap! In het besef dat de kernbegrippen van de Heidelbergse Catechismus bij velen verdampt zijn en dat het resultaat daarvan een dunne theologie is, niet veel meer dan een bepaald idee van liefde, pleit Van Ekris voor herleving van profetische prediking. Een prediking waarin woorden als rechtvaardiging, heiliging, verzoening, oordeel opnieuw worden gespeld, omdat het besef daarvan bij velen in de kerk diep weggezakt of zelfs verdwenen is.

Spiegel

Van Ekris houdt zijn achterban een spiegel voor wanneer hij (enigszins generaliserend) stelt: 'Als je in een gemeente die wortelt in de gereformeerde traditie op een zondagochtend de Romeinenbrief wil lezen, (over de macht van de zonde, over het oordeel over de mens, over sterven aan de oude mens), dan voel je de afstand. Zowel cognitief: men kent die taal amper meer, maar ook existentieel: het is gevoelsmatig vreemd geworden. De taal, de theologische concepten van Paulus – mensen vragen zich af: wat hebben wij daar nog mee? (...) Dus een beroep op 'wij hebben toch de gereformeerde theologie' zegt in de praktijk niet zoveel, want daarin functioneert naar mijn inschatting een versimpelde, basale

theologie, dat ‘God oké is, en jij ook’, en dat alles goed gaat komen. (...) We zijn beïnvloed door positivistische en therapeutische denkmodellen. Als je ziet welke taal overblijft bij veertigers, vijftigers – mensen die zondag aan zondag in orthodoxe gemeenten hebben gekerkt en reformatorisch onderwijs hebben genoten – dan schrik je.’ Wij ook?

Diagnose

Hoewel Van Ekris verdisconteert dat er genoeg gemeenten zijn waar tegen de tijdgeest in gepreekt wordt, ziet hij weinig of niets veranderen. Dat brengt hem bij de geestelijke kant van de zaak. Het gaat om ‘een geestelijk inzicht, dat niet door feiten kan worden overgebracht. Er moet iets in je doorgeprikt worden, wil je dit gaan zien en wil je je bekeren. Er moet iets in je sterven. (...) Dat gebeurt niet zomaar, daar verzet je je ook tegen. Dat kun je immuniteit noemen of, in een andere taal, de verblinding, de duivel of ‘de geest van deze eeuw’, die zorgt dat er tussen het evangelie en jou een soort spons zit waardoor het niet doorkomt, niet echt diep tot je doordringt. De geest van deze eeuw is sterker dan wij denken. Er is sprake van verdoving en verharding. We laten in onze prediking heel veel liggen hierover, juist vanwege dat affirmatieve klimaat (een klimaat waarin je bevestigd wordt in positieve zelfbeeld als gelovige, PvdK). Lees eens achter elkaar de brieven aan de tweede generatie christenen, zoals een collega me adviseerde: de brief van Judas, 2 Thessalonicenzen, 2 Petrus. Let op die taal: het gaat over de wetteloosheid, over de afval in het laatste der dagen, over de mens die terugkeert naar zijn ‘eerdere braaksel’. Oef, dat is wel even iets anders dan de Barmhartige Samaritaan,

zie je mensen denken... En voor je er erg in hebt, laat je het allemaal maar achterwege. Vanwege het gedoe. Omdat velen graag een positieve, praktische, bemoedigende preek hebben. Maar ik heb juist die andere, onverwachte en ruige taal hard nodig, taal die me gelijk alert maakt over mijn tijd. (...) Het is daarnaast ook gewoon fatsoenlijke bijbelse theologie. Het moet ons alarmeren als die taal ons vreemd en overdreven over gaat komen.’

Ethische consequenties

Wat ik mij herinner van profetische prediking is dat ze ongemeen scherp, want heel concreet en vaak ook heel persoonlijk kan zijn. Bijvoorbeeld op de manier waarop de profeet Nathan David confronteerde met zijn overspel met Bathseba en zijn moord met voorbedachten rade op haar echtgenoot Uria. Als het waar is dat we onder ons (heel algemeen gesteld) niet meer (willen) weten wat het zeggen wil om zondaar te zijn, zullen we dat concreet en persoonlijk moeten maken. Mooie aanzetten vind ik daarvan in het interview, o.a. het voorbeeld van de Indonesische voorganger Claudius (leerling en vriend van Van Ekris uit de tijd dat hij er zendingspredikant was), die zijn hoofd kaal schoor toen zich in zijn gemeente overspel voordeed. Hoe doen wij dat vandaag (om maar één voorbeeld te noemen) op het punt van samenwonen voor het huwelijk – een kwaad dat zich in onze kringen steeds meer voordoet? In mijn eerste gemeente zei een ouderling het zo: ‘U kunt preken over zonde zoveel u wilt, maar zolang het niet persoonlijk wordt, raakt het niemand’. Waarvan akte.

De volharding der heiligen

Lezen: Dordtse Leerregels, hoofdstuk 5, paragraaf 6-10

Artikel 6: onveranderlijke trouw van God

De zonde van Gods kind staat wel de zekerheid van het geloof in de weg, maar kan de barmhartige en genadige toewending van God niet te niet doen. Gods genadig voorneemen van verkiezing blijft onveranderlijk vast. Zijn onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen. De Heere zal al Zijn kinderen bewaren. In zonde vallen is niet van het geloof afvallen. Hoewel in de beleving dat kan schijnen. Troostvol zijn de woorden. De Heilige Geest wijkt alleen voor een tijd en slechts in de tijd. Je zult niet ophouden een kind van God te zijn. Hoewel een droevige stand van zaken als er somtijds uit zwakheid in zonden is gevallen, de staat van genade blijft. Het is werkelijk genáde.

Wat kan er juist door Gods kind gevreesd worden de onvergeeflijke zonde tegen de Heilige Geest te hebben gedaan. Wel wordt er ernstig tegen gewaarschuwd door de Heere Jezus in Mattheüs 12:22-32 en door de apostel in Hebreëen 3:7 – 4:13. De duivel kan er – terecht – wel gebruik van maken en de zielen benauwen. Wat kan de Zonne der gerechtigheid verduisterd worden. Het komt werkelijk van Gods kant: Hij, Die in u een goed werk is begonnen, zal dat voleindigen tot op de dag van Jezus Christus! De Geest van God kan wel worden tegengestaan en bedroefd, maar de Heere zal er toch voor waken dat zij Hem lasteren, het geloof de rug toekeren en vergaan.

Artikel 7: Ik beken, o Heere, aan U oprecht mijn zonde

De Herder der schapen laat Zijn stem horen. Hij zoekt en roept het verlorene en brengt het terug. Eens hoorde Gods kind krachtig de roepstem tot bekering en geloof. Het zaad van de wedergeboorte ontkiemde. De Heere maakt er opnieuw gebruik van. Hij roept Zijn gevallen schaap tot de orde en maat van het geloven terug. Zoals ook Paulus schrijft aan de gemeente van Korinthe over de droefheid naar God die een onberouwelijke bekering tot zaligheid uitwerkt. Het behaagt de Heere Zijn kind opnieuw tot zichzelf te brengen en de weg terug te gaan. Hartelijk bedroefd over begane zonden, wordt met een verbroken hart de weg gegaan. Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor U. Ik ben niet meer waard ... Banden van de dood hadden mij omvangen, maar ik riep de Naam van de Heere aan. Toen hoorde God, Hij is mijn liefde waardig. Opnieuw wordt vergeving en bedekking van alle zonden in het bloed van de Heere Jezus Christus gezocht én gevonden. Waar Vader omhelst die het van Zijn Zoon alleen verwacht. Hij, Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal. Zonde is niet goedkoop, het geeft nadien zoveel verdriet. Toch zal de blijdschap in de Heere dit overstijgen én overblijven.

Artikel 8: Ik heb voor U gebeden dat uw geloof niet zal ophouden.

Uit genade wordt en blijft Gods kind zalig.

Het is genade voor en na. Niet uit enig werk, opdat niemand zal roemen, dan slechts in het éne werk, het volbrachte en volkomen werk van Christus. In dit artikel wordt Gods genadige barmhartigheid ten hoogste genoemd en geroemd. Geen enkele verdienste of kracht van mensen zal in rekening van de genade gebracht kunnen worden. Als de Heere niet naar Zijn eeuwige en onveranderlijke raad te werk ging en wij - na het vallen in zonde - weer in eigen kracht moesten opkrabbelen, er kwam niets van terecht. Voor altijd achterop blijven, voor eeuwig achterblijven. Echter, Gods ingewanden rommelen van barmhartigheid over Zijn gevallen kinderen. Hij zal niet toelaten dat één van de Zijnen verloren gaat of achter moet blijven. Wij belijden dat de Heere uit het ganse menselijk geslacht van het begin van de wereld tot aan het einde vergadert, beschermt en onderhoudt. Hoewel onze zonde het verbond breekt en er opnieuw scheiding komt tussen God en ons hart. Niet van de kant van God. Een nieuwe aaneenschakeling van troostwoorden komen tot de benauwden van hart, tot de aangevochten ziel.

Gods raad blijft onveranderd, Hij herroept Zijn belofte niet, het zaligmakend werk van Christus schittert als nooit tevoren en het zegel van kinschap door de Geest in het hart gedrukt wordt niet weggenomen. Kortom: Gods kind zal het leren begrijpen: 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde' en 'de genadegiften en de roeping van God zijn onberouwelijk'.

Het werk van God Drieënig geschilderd in schitterende kleuren. Dat is toch de enige troost in leven en sterven!

Artikel 9: Verzekering van de volharding van het geloof

De remonstranten leerden de onzekerheid. Het volharden in het geloof kwam op rekening van de mens. Op eigen kracht en met behulp van Christus komt men er wel óf niet. Echter, daartegenover wijst Dordt ons op het enige fundament Jezus Christus. De ware gelovigen, hoezeer zij struikelen en vallen in zonde, mogen van hun aandeel in Christus verzekerd zijn. Zonde maakt wel degelijk scheiding tussen God en het hart. Een slordig leven heeft invloed op de zekerheid van het geloof. Wanneer de Heere diepe wegen met ons gaat, kan de bevinding en ervaring ervan wel ver weg lijken. Ook als de satan de ziel bestookt met verzoeken en verleidingen, kan het gevoel er zijn: Waar is God? De Heere is de Alpha en de Omega. Hij laat nooit los het werk dat Zijn hand eenmaal begon. In Hem is zekerheid. Hij is de Rotssteen Wiens werk volkomen is.

Er zijn trappen en maten in het geloven. Van de gestalte van een zuigeling in de genade tot een vader of moeder in Christus. Onze vaders hebben oog gehad in hun preken over het 'verachten in de genade'. De apostel Petrus maant in zijn allerlaatste woorden dat er opwas in de genade en kennis van Christus nodig is. Op veel plaatsen horen we de opwekking om uit de slaap op te staan en Christus over je te laten lichten en wie volharden zal tot het einde zal zalig worden. Laten we er persoonlijk op toe zien dat we een afhankelijk en aanhankelijk leven met de Heere leiden.

Artikel 10: Het anker van de hoop

De zekerheid van het geloof rust niet in het

welbevinden van de ziel door een bijzondere openbaring. Daarvan zei men in vroeger dag terecht: zo genoten, zo weer toegesloten. Geloof en bevinging sluiten elkaar zeker niet uit, maar het geloof vindt in bijzonderheden buiten of zonder het Woord geen enkele rust.

De zekerheid vloeit voort uit drie zaken.

1. Geloof richt zich op en paart zich aan de beloften van God. In Zijn Woord alleen zijn die te vinden, in overvloed. Zou Hij het beloven en niet doen?! Zovele beloften Gods er zijn, zijn in Christus ja en zijn in Christus amen.

2. De Heilige Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen van God zijn. (Rom. 8:16). De Heere heeft ons verzegeld en het onderpand van de Geest in onze harten gegeven, jubelt Paulus in 2 Korinthe 1:21-22. Zo schrijft hij aan de jonge Timotheüs: 'Want ik weet Wie ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand bij Hem weg-

gelegd, te bewaren tot die dag' (2 Tim. 1:1).

3. Laat het geweten rein blijven. Een ernstige en heilige oefening van een goed geweten en van goede werken is ten hoogste nodig. Dicht bij de Heere leven. Daar komt het ook op aan. Maar, je wilt toch als bruid bij de Bruidegom horen? Je wilt toch van Hem zijn en je hele leven versieren, afzonderen en gereed maken tot de grote dag zal aanbreken? Liefde wordt met wederliefde beantwoord. Onze vaders koersen niet aan op valse verzekerdheid, maar waarschuwen tevens voor onzekerheid. Een opkomende stroming tot de dag van heden levend, beweert dat slechts enkelen de echte zekerheid zullen ontvangen. Nee, het is de zekerheid die bij het geloof hoort en aan het geloven eigen is. De zondagen 7 en 23 van de Heidelbergse Catechismus dienen bijeen gehouden te worden.

Juist die zekerheid geeft vaste troost en doet reiken naar de overwinning in Christus Jezus.

Ds. J. van Dijk

• *Met het oog op 31 oktober*

Alleen Gods Woord...

1) De luisterhouding

Wat ik in dit artikel doorgeef, vindt u in de Institutie van Calvijn, boek IV, hoofdstuk 8 en 9. Wat staat daar? Calvijn schrijft dat we als kerk geen andere opdracht hebben dan: alleen Gods Woord te spreken, daar uit leven, ons leven daarmee invullen en ons daardoor laten leiden. Hoe moeten we dat doen? Calvijn zegt: als eerste moeten we

luisteren naar de Heere. Hij onderbouwt dat door te wijzen op Mozes en op de profeten (o.a. Ezechiël). Wat lezen we? Zij moesten bij de Heere komen en Hij gaf hen Zijn boodschap door. Wat blijkt? Daar mochten ze geen woord van afdoen en geen woord bijdoen. Dus: nazeggen, wat God voorzegt! Zo heeft niemand van de profeten, zegt Calvijn, zijn mond opengedaan, dan als de Heere

hem éérs de woorden in de mond gelegd had. Vervolgens wijst Calvijn op de apostelen: 'kijk eens wat de naam apostelen betekent: gezonden; dat zijn mensen die de bevelen van God moeten rapporteren, opschrijven, vastleggen en overbrengen'. Je kunt wel raden welke tekst een belangrijke rol speelt: Mattheus 28 vers 19. Daar geeft Christus op de opdracht aan Zijn discipelen, dat ze moeten heengaan en alle volken onderwijs moeten geven. Wat houdt dat onderwijs in? Alles wat Christus hen geboden had. Calvijn zegt er bij: omdat de discipelen zwak van zichzelf zijn, zou de Geest der waarheid hun harten vervullen, om goede boodschappers van Christus te zijn. Voor die luisterhouding wijst Calvijn vooral op de Heere Jezus Christus. Wat zegt Christus in Johannes 7? 'Mijn leer is de Mijne niet, maar van Hem, Die Mij gezonden heeft'. De Heere Jezus Zelf luisterde eerst naar de stem van Zijn Vader om te horen wat de boodschap van Zijn Vader was. Vervolgens gaf Hij die boodschap van Zijn Vader door. Ook hier weer: nazeggen, wat God voorzegt in Zijn Woord! Belangrijk thema voor ons allemaal, ook op de mannenverenigingen: eerst luisteren naar Gods Woord, wat zegt de Heere hiermee tegen ons en zo er over praten en het Woord aan elkaar doorgeven.

2) Het front

Wie bekend is met de reformatie, weet wat het front is waar Calvijn tegen strijdt. Dat is: de kerk ging niet alleen uit van de Bijbel ('alleen door het Woord'), maar van de Bijbel èn de traditie (de uitleg van de kerk). Je moet het zelfs omkeren: de traditie (de uitleg van de kerk) en de Bijbel. Calvijn noemt een paar voorbeelden: heiligen in de hemel die voorbidders zijn voor anderen, het vagevuur. Dogma's die de kerk leert, maar die niet in de Bijbel

terug te vinden zijn. Dan zit de kerk op de Bijbel en speelt zij de baas over het Woord van God. Dat is een dwaling! Want het blijft waar: zo zij niet spreken tot de Wet en de Getuigenis, zij zullen er velen laten struikelen. Dat is de reden, dat de hemelse Vader, zegt Calvijn, tegen ons zegt in Zijn Woord, dat wij naar Christus moeten horen. Zie de doop van de Heere Jezus, waar de Vader zegt: hoort Hem! Hiermee worden wij weggehaald bij alles, wat mensen ons willen leren en wat mensen menen en worden wij voor Christus geplaatst, in Wie de Vader onze zaligheid gelegd heeft. Naar Christus luisteren en Zijn Woord doorgeven, dat is onze opdracht. Waarom? Calvijn wijst op de wérking van Gods Woord: wat het Woord van God doet, de kracht die ervan uitgaat. Dat Woord van God is ons geestelijk wapen. Met dat Woord hebben wij het huis van Christus, onszelf, de gemeenten en de kerken te bouwen; met dat Woord hebben wij het huis van satan omver te werpen; met dat Woord dienen wij elkaar te voeden; met dat Woord moeten wij de wolven die de kudde van Christus willen vernietigen, weren en doden; uit dat Woord moeten wij onderwijs geven, bestraffen, vermanen, donderen en bliksemen, zegt Calvijn. Dan bedoelt hij: het oordeel van God aanzeggen, opdat de mensen zich zouden bekeren, als een laatste appèl.

3) De boodschap voor ons

Het is geen overbodige luxe om dit principe 'alleen het Woord?' op ons in 2018 toe te passen. Hoezo? Denk aan de uitspraak: 'dat het niet het belangrijkste is of het in de Bijbel staat, maar wat het volk van God er van zegt?' Alsof het volk van God boven de Bijbel zou staan? En wat denkt u van het wetticisme? Dat gezegd wordt: 'zo is het, zo zijn we het gewend, ons vastpinnen op traditie, geen

gesprek mogelijk'. En wat denkt u hiervan: 'ik geloof van de Bijbel wat ik wil en waar ik me goed bij voel, dan is het goed'? Wat is dat? Op Gods Woord gaan zitten in plaats van: er voor buigen. Ook in de kerk? Ook wij? Ja maar, we hebben gebeden om de Heilige Geest en toen hebben we dit besluit genomen, wordt wel gezegd. Is dat besluit in overeenstemming met Gods Woord en wil? Want, zegt Calvijn, het beroep op de leiding van de Heilige Geest is geen permissie om tégen Gods Woord in beslissingen te nemen. Juist niet, want de Geest werkt niet buiten het Woord om en niet los van het Woord, maar op grónd van het Woord: wat zegt de HEERE!! Bewaken wij in gezin en op het werk, in kerk en maatschappij, deze totale gehoorzaamheid aan het Woord van God? Wie daar zicht op krijgt, door de Heilige Geest: wat roept onze luisterhouding om verzoening en vergeving door het bloed van Jezus Christus op, dat reinigt van alle zonden. Ons past het om schuld te belijden. Waarom? Zie op Jezus. Hij heeft deze totale gehoorzaamheid aan het Woord beleefd. Allereerst tot verzoening van onze ongehoorzaamheid, zodat het mogelijk is dat we weer gehoorzaam gemaakt worden aan het Woord, door de Heilige Geest. Ten tweede dat de gehoorzaamheid van de Heere Jezus mijn gehoorzaamheid wordt en ik naar Hém hoor en Hem leer navolgen: alléén het Woord! Waarom is dat nodig? Calvijn geeft aan dat deze gehoorzaamheid 'alleen Gods Woord' een aangevóchten zaak is, onvolledig en gebrekkig. We laten ons makkelijk beïnvloeden door de tijdgeest, wat de mensen vinden, enz. Daarom: wij hebben Christus ná te volgen, Die luisterde naar de stem van Zijn Vader en Gods boodschap verkondigde. Om Hem ná te volgen, moet Christus ín ons hart leven en Zijn houding in ons zichtbaar zijn

en hart en leven voor Hem ingewonnen. Dat betekent: zelf buigen door Gods genade voor de totale gehoorzaamheid aan Gods Woord. Daar verbindt de Heere Zijn zegen aan. Calvijn zegt zelfs: 'als in kerken en in de wereld het Woord onderdrukt wordt, dan geeft God dat het toch weer boven komt'. Het Woord van God is niet te keren. Wat had hij grote verwachtingen van God en van Zijn Woord alleen. Hebben wij dat ook?

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2015

De volgende wijziging in "het Adresboekje" doorvoeren:

- 1) de MV "Calvijn" te Polsbroek (blz. 22) heeft een nieuwe secretaris: dhr. J. Verdoold, Bonrepas 5a, 2855 AA Vlist; en een nieuwe penningmeester: dhr. C.J. de Wit, Boerderijweg 2, 3415 NB Polsbroek
- 2) de MV "Schrift en Belijdenis" te Nijkerk (blz. 29) heeft een nieuwe secretaris: dhr. K. Koppejan, Grieglaan 13, 3862 GV Nijkerk
- 3) de MV "Bewaar het pand" te Rijssen (blz. 36) heeft een nieuwe secretaris: dhr. A. Beltman, Tureluur 15, 7462 ZN Rijssen
- 4) de MV "Bouwen en Bewaren" te Woudenberg (blz. 41) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. J. van Asselt, Griftdijk 1, 3931 MC Woudenberg
- 5) de MV "Guido de Bres" te Oude Tonge (blz. 16) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. C.G. Fase, Langeweg 31, 3255 LJ Oude Tonge; en een nieuwe penningmeester: dhr. M.C. Fase, Langeweg 31, 3255 LJ Oude Tonge.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J van Dijk, secr
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Voor al onze activiteiten zie onze agenda
op www.hervormdemannenbond.nl

• Overlijdensberichten

Met droefheid geven wij u kennis dat de Heere op Zijn tijd heeft weggenomen ons gewaardeerd lid

EVERARDUS VAN ESSEN

in de leeftijd van 85 jaar.

Vanaf november 1982 was hij lid van onze vereniging.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Bestuur en leden
mannenvereniging
'Onderzoekt de Schriften'
Hoevelaken.

Hoevelaken, 25 oktober 2018

Met droefheid hebben wij vernomen dat de Heere voor ons heel onverwacht tot Zich heeft genomen ons trouw lid

JAN DEKKER

in de leeftijd van 84 jaar.

Als vereniging verliezen wij in hem een zeer meelevende broeder.

Wij bidden om troost en kracht van de Heere voor zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Bestuur en leden van de
Hervormde mannenvereniging
'De Heere is mijn kracht'
te Putten.

Putten, oktober 2018

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Havikshorst 11, 3871 JK Hoevelaken
T 033 2584004 • dsjpnap@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T 0180 398670 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 •
accountant.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748 •
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)
Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Boekbespreking

R van Kooten, **De zon gaat onder**, Genesis 24-31, Heerenveen: Groen, 2017., 291p., € 14,95 (EAN 9789088971778)

In dit boek geeft de schrijver ons veertig bijbelstudies over het

leven van Jakob. Dit boek is het eerste deel.

Inmiddels is ook het tweede deel uitgegeven. Het boek is geschikt om persoonlijk kennis van te nemen, maar leent zich ook goed voor bespreking in kringverband. De schrijver bespreekt elke perikoop zeer uitvoerig en maakt vele toepassingen. Raakt de kernboodschap van elk hoofdstuk daarmee niet uit beeld? De beantwoording van deze vraag laat ik graag aan de lezer over.

JMM

Overlijdensberichten

Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden)

Efeze 2 vers 4-5

Op 29 oktober heeft de Heere zeer onverwachts thuisgehaald onze geliefde broeder en lid van de mannenvereniging 'De Waarheid der Schriften'

JOOST DE WEERDT

in de leeftijd van 80 jaar. Hij blijft in onze herinnering als een zeer trouw lid met grote betrokkenheid op het bestuderen van de Bijbel.

De Heere trooste de achterblijvende familie met Zijn genade.

Mannenvereniging
'De Waarheid der Schriften'
Dordrecht

*Wees trouw tot in de dood,
en Ik zal u de kroon
van het leven geven.*

Openbaring 2 vers 10b

Met ontroering geven wij u kennis dat de Heere uit ons midden heeft opgenomen in Zijn heerlijkheid onze broeder

HENDRIK GROENENDAAL

op de leeftijd van 79 jaar.

Henk was vele jaren lid van onze vereniging, waarvan een groot aantal jaren voorzitter en tweede voorzitter. Met grote liefde wees hij ons telkenmale op het verzoeningswerk van Christus, waaruit ook hij mocht leven. Wij herinneren hem met dankbaarheid.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen Gods vertroostende nabijheid toe.

Bestuur en leden
Mannenvereniging
'Bouwen en Bewaren'
te Woudenberg

... ontvangst met koffie ...

... regelingscommissie...

... hoofdbestuur en sprekers ...

... prof.dr. Moehn ...

... Ds. Mensink ...

... smakelijke lunch ...

... begin van de middagvergadering ...

... organist dhr. Oosterom ...